

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 94/2022-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV č. k. 2 Tp 53/2021 z 29. októbra 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Tpo 77/2021 z 18. novembra 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a porušenia svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) uznesením Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 Tp 53/2021 z 29. októbra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tpo 77/2021 z 18. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu bezodkladne ho prepustiť z väzby na slobodu a priznať mu primerané finančné zadostučinenie v celkovej výške 12 000 eur s tým, že krajský súd mu má zaplatiť sumu 7 000 eur a okresný súd

sumu 5 000 eur, a náhradu trov právneho zastúpenia, ktorou majú byť zaviazané okresný súd a krajský súd spoločne a nerozdielne. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o ústavnej sťažnosti rozhodol prednostne (vzhľadom na trvanie väzby, na predmet konania a tiež z dôvodu, že je otcom dvoch maloletých detí).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava IV (ďalej len „prokurátor“) návrhom z 18. októbra 2021 navrhol zmenu dôvodov väzby sťažovateľa a predĺženie lehoty väzby.

3. O návrhu prokurátora rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 29. októbra 2021 tak, že podľa § 79 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sa dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku u sťažovateľa rozširujú aj na (i) čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu – zločinu prevádzachtva podľa § 355 ods. 1, ods. 3 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i), j) Trestného zákona, pre ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa z 21. júna 2021, a na (ii) čiastkový útok pokračovacieho trestného činu – zločinu prevádzachtva podľa § 355 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i), j) Trestného zákona, pre ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa z 3. septembra 2021 (výrok I). Okresný súd tiež predĺžil podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi lehotu väzby o 3 mesiace do 21. februára 2022 (výrok II). Okresný súd tiež podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka (výrok III).

4. Okresný súd z dosiaľ zadovážených dôkazov dospel k záveru, že je splnená podmienka podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku (materiálne podmienky väzby). Okresný súd vo vzťahu ku skutku z 8. marca 2021 poukázal na výpoveď svedka ██████████, ktorý popísal útek troch Sýrčanov, ku ktorému došlo 8. marca 2021, vo vzťahu k vozidlu Hyundai uviedol, že jeho vlastníkom je sťažovateľ, pričom v predmetný deň došlo k zakúpeniu diaľničnej známky, na výstupy Národnej diaľničnej spoločnosti (ďalej len „NDS“) zaznamenávajúce pohyb predmetného vozidla na trase Bratislava – Medzilaborce (s príslušnými časovými údajmi). Okresný súd tiež poukázal na výpoveď spoluobvineného ██████████ a obrazový kamerový záznam mesta Medzilaborce a taktiež na výpoveď sťažovateľa pred sudcom pre prípravné konanie z 23. apríla 2021, kde uviedol, že na príkaz osoby označenej ako ██████████ previezol cez územie Slovenskej republiky troch chlapcov, „*ktorí v meste v blízkosti slovensko-poľských hraníc prešli spoza oplotenia parkoviska a nastúpili do jeho auta.*“. Sťažovateľ tiež vypovedal „*v súvislosti práve so spoluobvineným ██████████ - že ho oslovil a vysvetlil mu o čo ide, s čím tento súhlasil. ██████████ - ich práve usmerňoval, lokalizoval a predmetné osoby tri - nastúpili do vozidla a odišli smerom do Bratislavy.*“.

5. V súvislosti s ďalšími čiastkovými skutkami okresný súd poukázal na výpoveď obvineného ██████████ (týkajúcu sa skutku zo 6. marca 2021), ktorý potvrdil účasť sťažovateľa na predmetnom skutku v rozsahu podľa skutkovej vety (zaslanie informácie o mieste, kde sú, navigovanie ostatných vedením motorového vozidla Mercedes, presun skupiny do Devínskej Novej Vsi, vypúšťanie osôb z dodávky smerom na štátne hranice s Rakúskom, vyplatenie finančnej odmeny zúčastneným osobám). ██████████ vypovedal, že obdobne prebiehali aj ďalšie skutky 13. marca 2021 a 15. apríla 2021. Výpoveď ██████████ potvrdil aj obvinený ██████████ – čo sa týka participácie sťažovateľa na skutku z 15. apríla 2021 – a tiež obvinený ██████████ – čo sa

týka participácie sťažovateľa na skutkoch z 13. marca 2021 a 15. apríla 2021. V predmetnej veci boli vypočutí svedkovia (migranti) a sú zabezpečené aj kamerové záznamy a ich analýzy a tiež znalecké posudky. Doteraz vykonané dôkazy, „ktoré v predmetnej veci boli zabezpečené - tak usvedčujú zo spáchania jednotlivých dielčích skutkov obvineného.“.

6. Okresný súd poukázal na čiastkové skutky – ktoré mali byť dokonané aj sťažovateľom – z 8. marca 2021, 13. marca 2021, 15. apríla 2021 a 6. marca 2021, keď išlo o rovnaký charakter trestnej činnosti. Z uvedenej skutočnosti okresný súd vyvodil dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti, keďže sťažovateľ je dôvodne podozrivý zo spáchania pokračovacieho trestného činu, a teda nielen z jednorazového protiprávneho aktu. Týchto skutkov sa mal dopustiť zo zistného motívu napriek pravidelnému legálnemu príjmu (sťažovateľ vo výpovedi uviedol, že bol zamestnaný). Napriek bezúhonnosti sťažovateľa (odpis z registra trestov) je podľa okresného súdu daná odôvodnená obava v pokračovaní v predmetnej trestnej činnosti, ktorej sa mal dopustiť (trestná činnosť rovnakého charakteru a spáchaná podobným spôsobom). Vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 67/2013), ide o prognózu (odhad) rizika páchania trestnej činnosti v budúcnosti. Okresný súd poukázal aj na povahu a závažnosť trestného činu – zločinu, pri ktorom je základná trestná sadzba sedem až desať rokov. Okresný súd na tomto základe nepovažoval uznesenia o vznesení obvinenia proti sťažovateľovi za formálne, keďže „predmetné závery sú reálne i z doteraz vykonaného dokazovania.“. Okresný súd tiež poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej „odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla trestný čin spáchať... [redacted] v. Slovenská republika...“.

7. Okresný súd považoval za naplnený aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Poukázal na to, že sťažovateľ je štátnym príslušníkom Egyptskej arabskej republiky, a na trestnú sadzbu (v rozsahu siedmich rokov až desiatich rokov), ktorá by hrozila sťažovateľovi pri uznaní viny. V predmetnej veci sú stíhané aj ďalšie osoby – cudzí štátni príslušníci ([redacted] [redacted] – štátny občan Tuniskej republiky, [redacted] – narodený v Sýrii). Charakter trestnej činnosti vyžaduje vyšší stupeň plánovitosti a koordinácie viacerých osôb. V predmetnej veci ide o prevádzacstvo migrantov (cez územie Slovenskej republiky do zahraničia), čo dáva „predpoklad k tomu, aby si i on zabezpečil podmienky pre prípadný útek, skrývanie sa obvineného pred trestným stíhaním na území viacerých štátov.“. Okresný súd tiež zdôraznil, že napriek zamestnaniu sťažovateľa v spoločnosti [redacted] v tejto už dlhší čas nepracoval a po tomto zamestnaní mal len nepravidelné zamestnania – vychádzal pritom z lustrácie Sociálnej poisťovne, podľa ktorej bol zamestnaný v obdobiach 20. 5. 2019 – 30. 6. 2019, 16. 12. 2019 – 3. 1. 2020, 1. 1. 2020 – 31. 1. 2021.

8. Podmienky pre nahradenie väzby miernejšími prostriedkami podľa okresného súdu v danom štádiu konania nie sú naplnené vzhľadom na povahu a závažnosť trestnej činnosti a osobu sťažovateľa.

9. Okresný súd osobitne skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku pre vyhovenie návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby. Konštatoval, že prokurátor podal návrh v zákonnej lehote. Z vyšetrovacieho spisu dospel k záveru, že ide o obťažnú vec, ktorá «spočíva v zložitosti, komplikovanosti a tým aj v časovej náročnosti náležitého zistenia skutkového stavu veci,

Centra pre deti a mládež v Medzilaborciach (ďalej len „centrum“). Predmetné centrum sa nachádza v tesnej blízkosti miesta, kde obvinení zaparkovali svoje motorové vozidlá. Aj ďalšie listinné dôkazy nasvedčujú dôvodnosti podozrenia sťažovateľa zo spáchania tohto skutku. Je potrebné poukázať na jeho vyjadrenie pred sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Humenné z 23. apríla 2021, „kedy za prítomnosti svojho obhajcu priznal, že na pokyn známeho ■■■■■ skutočne cez územie Slovenskej republiky previezol troch chlapcov, ktorí v meste v blízkosti slovensko-poľských hraníc prišli spoza oplotenia parkoviska a nastúpili do jeho auta zaparkovaného na okraji parkoviska.“. Pri domovej prehliadke bola sťažovateľovi zaistená značná suma finančných prostriedkov, pričom tento v uvedenom čase bol bez stáleho zamestnania, čo tiež nasvedčuje tomu, že ich zdrojom je práve nelegálna činnosť spojená s prevozom osôb cez územie Slovenskej republiky.

15. Pokiaľ ide o skutky, pre ktoré bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie 21. júna 2021 a 3. septembra 2021, dôvodnosť podozrenia z ich spáchania vyplýva predovšetkým z výpovede spoluobvineného ■■■■■. S touto výpoveďou korešpondujú výpovede ďalších obvinených (■■■■■, ■■■■■ a ■■■■■) a tiež kamerové záznamy a zadokumentované listinné dôkazy. Obvinený ■■■■■ podrobne popísal spôsob, ako a kým bol oslovený na prevoz migrantov, kde a aké vozidlá si na tento prevoz zabezpečili a s kým ho uskutočnil. K sťažovateľovi uviedol, že sa s ním stretol na parkovisku pri lese, kde mu povedal, aby si sadol k nemu do vozidla Mercedes striebornej farby, následne ich sťažovateľ navigoval na nejaké miesto k lesu, kde obvinený ■■■■■ nacúval s dodávkou, do ktorej následne cez zadné dvere nastupovali ľudia (nastupovali po troch až štyroch, spolu vyše desať), ktorí vychádzali z lesa. Potom s nimi odišli do Devínskej Novej Vsi v Bratislave. Následne na pokyn sťažovateľa tieto osoby vypúšťali z dodávky a sťažovateľ ich sprevádzal k mostu do Rakúska. Obvinený ■■■■■ sa podrobne vyjadril aj k ďalším neoprávneným prevozom osôb cez územie Slovenskej republiky s tým, že dostatočným spôsobom popísal účasť a participáciu sťažovateľa na týchto prevozoch tak, ako je mu to kladené za vinu v rámci popisu jednotlivých skutkov.

16. Tieto skutočnosti potvrdil vo svojej výpovedi aj obvinený ■■■■■ vrátane účasti osoby šoférujúcej Mercedes striebornej farby a Hyundai striebornej farby, ktorou mal byť práve sťažovateľ. Výpoveď ■■■■■ korešponduje aj s výpoveďou obvineného ■■■■■, ktorý okrem iného potvrdil, že sťažovateľ a ■■■■■ dávali po telefóne pokyn obvinenému ■■■■■, aby po malých skupinách vypúšťal migrantov, pričom vo svojej výpovedi popísal aj ďalšie aspekty konania sťažovateľa. Materiálne podmienky podľa náveta § 71 ods. 1 Trestného poriadku vyplývajú aj z výpovede svedka ■■■■■, kamerových záznamov zachytávajúcich dodávky, v ktorých boli osoby migrantov prevážané, a zaznamenávajúcich aj vozidlá Hyundai a Mercedes, ktorých vlastníkom a držiteľom je sťažovateľ, v blízkosti miest pohybu migrantov, z údajov poskytnutých NDS o pohybe vozidla Mercedes na diaľnici D1 a rýchlostnej ceste R1 na niektorých úsekoch v zhodných časoch, ako sa týmito úsekmi pohybovala dodávka s migrantmi.

17. Podporným dôkazom sú aj vyjadrenia svedkov (■■■■■), „ktorí sa vyjadrili v tom smere, že keď sa nachádzali v žltom dodávkovom vozidle na Slovensku, dostávali hlasové pokyny na ďalšiu cestu od osoby hovoriacej s egyptským prízvukom.“. Tieto vyjadrenia teda zapadajú do kontextu už uvedených skutočností, pre ktoré možno konštatovať opodstatnenosť obvinení proti sťažovateľovi.

18. Krajský súd konštatoval, že svoje námietky sťažovateľ bude môcť uplatniť v rámci svojej obhajoby vo vyšetrovaní. V danom štádiu konania sa krajský súd nezaoberá otázkou viny s tým, že nemá oprávnenie dávať orgánom činným v trestnom konaní záväzné pokyny, k akým záverom majú dospieť pri hodnotení jednotlivých dôkazov ani k tomu, aké celkové skutkové zistenia majú urobiť. Na splnenie špecifikovanej väzobnej podmienky podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku postačí len dostatočne odôvodnená pravdepodobnosť, že obvinená osoba sa dopustila alebo mohla dopustiť trestnej činnosti uvedenej v uznesení o vznesenom obvinení. Záver o podozrení v zmysle uvedeného ustanovenia nemožno stotožňovať so záverom o vine. Výrok o vine prichádza do úvahy, len ak o trestnej činnosti obvineného nie sú dôvodné pochybnosti, t. j. ide o prísnejšiu požiadavku, preto odkaz sťažovateľa na zásadu „*in dubio pro reo*“ nie je opodstatnený. V predmetnej veci „*nemožno uvažovať o takých nedostatkoch v dokazovaní, pre ktoré by bolo možné čo i len uvažovať o tom, že trestné stíhanie obvineného je nedôvodné.*“.

19. Podľa krajského súdu je daná aj trvajúca existencia väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, ktoré sa v priebehu väzobného stíhania sťažovateľa „*na základe postupne zisťovaných skutočností... ešte viac posilnili oproti stavu, ktorý tu existoval v čase rozhodnutia o vzatí obvineného do väzby.*“.

20. Trvanie dôvodov útekovvej väzby možno vyvodiť zo skutočností uvedených v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe sťažovateľa (občiansky zväzok sťažovateľa so štátom Egyptská arabská republika, hrozba vysokého trestu v prípade uznania viny, charakter trestnej činnosti vyžadujúcej sofistikované plánovanie a vyšší stupeň organizácie jednotlivých úloh za súčasnej participácie viacerých osôb s presahom aj mimo územia Slovenskej republiky). O týchto skutočnostiach nasvedčujú dosiaľ zabezpečené dôkazy, ktoré viedli k vzneseným obvineniam, z ktorých možno dôvodne usudzovať koordináciu páchanej trestnej činnosti a účasť na jej páchaní aj osobami z cudziny. Z tohto hľadiska je odôvodnený záver, že pokiaľ bol sťažovateľ schopný páchať stíhanú trestnú činnosť, mal by tiež vytvorené „*všetky podmienky a predpoklady pre zabezpečenie svojho vlastného úteku alebo skrývania sa pred trestným stíhaním, prípadne trestom a to aj za pomoci iných osôb a na území rôznych štátov.*“. Odkrývanie ďalšej trestnej činnosti sťažovateľa, jej rozsahu a spôsobu páchania, ako aj účasti iných osôb na jej páchaní posilňuje obavu z konania predpokladaného v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Takto zistené skutočnosti sa čiastočne prelínajú so skutočnosťami odôvodňujúcimi väzobný dôvod aj podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obava z úteku alebo zo skrývania sa pred trestným stíhaním alebo trestom je daná vzhľadom na okolnosti páchanej trestnej činnosti, ktoré by útek alebo skrývanie sťažovateľa robili ľahko uskutočniteľnými. Krajský súd neakceptoval argumentáciu sťažovateľa (rodinné väzby na území Slovenskej republiky), keďže so svojou (bývalou) manželkou nežije v spoločnej domácnosti, „*pričom u obvineného nemožno bez ďalšieho usudzovať na to, že by práve vzťah k jeho maloletým deťom bol tou prekážkou, ktorá by mu bránila na určitý čas opustiť územie Slovenskej republiky... Už samotná dôvodnosť podozrenia zo spáchania stíhaného pokračovacieho zločinu a s tým spojené riziká majúce dopad aj na blízke osoby obvineného (z hľadiska možného odlúčenia v súvislosti s výkonom väzby, prípadne aj výkonom trestu, straty možnosti zabezpečovať výchovu a výživu svojich detí a pod.), nedávajú žiaden rozumný základ k tomu, aby bolo možné tento argument obvineného považovať za akceptovateľný.*“.

21. Obava z pokračovania v trestnej činnosti je daná povahou a rozsahom trestnej činnosti, ktorá je sťažovateľovi kladená za vinu, v spojení s tým, že sťažovateľ je (bol) nezamestnaný a bez príjmu.

Táto skutočnosť vyplýva z jeho výsluchu pred vyšetrovateľom 21. apríla 2021. Pri následnom výsluchu 9. júla 2021 ako zamestnávateľa uviedol Autoservis, [REDAKOVANÉ], Bratislava, „*je potrebné toto jeho následné tvrdenie vnímať v kontexte skutočnosti, že je väzobne stíhaný, a teda v rovine možného účelového tvrdenia...*“. Krajský súd považoval za relevantnú aj výpoveď spoluobvineného [REDAKOVANÉ] z 3. júna 2021, ktorý uviedol, že sťažovateľovi sa v práci v [REDAKOVANÉ] nedarilo, potom robil taxikára, čo sa mu neosvedčilo, a on mu finančne pomáhal. Neskôr začal robiť s autoservisom, avšak počas covidu to išlo dole vodou. Vzhľadom na tieto pomery sťažovateľa možno považovať „*obavu zo zabezpečovania si prostriedkov na živobytie rovnakou alebo obdobnou trestnou činnosťou za reálnu, obzvlášť za situácie, keď možnú finančnú motiváciu náležite dokumentuje značná suma finančných prostriedkov zaistených u obvineného pri domovej prehliadke.*“. V tomto kontexte považoval krajský súd za relevantné aj zistenie, že motorové vozidlo sťažovateľa sa pohybovalo na trase Bratislava – Košice aj v tých dňoch, keď v centre došlo k viacčlenným útokom migrantov (26. augusta 2020, 27. augusta 2020, 28. augusta 2020 a 5. februára 2021). Obavu z pokračovania v trestnej činnosti u sťažovateľa (oproti stavu v čase vzatia do väzby) posilňuje jeho stíhanie aj pre ďalšie čiastkové útoky pokračovacieho zločinu prevádzacstva podľa § 355 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i), j) Trestného zákona, z ktorých možno usudzovať to, že sťažovateľ „*má byť súčasťou páchania rozsiahlej trestnej činnosti, ktorá je organizovaná skupinou osôb a ktorá sa neobmedzuje iba na ojedinelý útok na záujem chránený Trestným zákonom.*“.

22. Vzhľadom na spojenie trestných konaní a na existenciu väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku boli splnené podmienky na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby tak, aby sa oba väzobné dôvody vzťahovali aj na tie skutky (čiastkové útoky) stíhaného pokračovacieho zločinu, ktoré dosiaľ rozhodnutím o väzbe neboli pokryté. Záver o opodstatnenosti trestného stíhania sťažovateľa pre tieto čiastkové útoky a logická spojitosť ustálených väzobných dôvodov na tieto čiastkové útoky predstavujú dostatočný podklad pre tento postup predpokladaný v § 76 ods. 11 Trestného poriadku. Neuvedenie tohto ustanovenia (ako *lex specialis* k § 79 ods. 2 Trestného poriadku) v návrhu prokurátora a napadnutom uznesení okresného súdu považoval krajský súd za „*formálne pochybenie... ktoré inak nemalo žiaden zásadný vplyv na vecnú správnosť napadnutého uznesenia a pre ktoré by ho krajský súd musel korigovať.*“.

23. Krajský súd neakceptoval námietku sťažovateľa o účelovosti tohto postupu, uviedol pritom, že všetky skutky, ktorých spáchanie je sťažovateľovi kladené za vinu, sú čiastkovými útokmi jedného pokračovacieho zločinu, „*kde je spoločné konanie z hľadiska efektivity a plynulosti dokazovania, obzvlášť v prípade potreby dokazovania v spolupráci s cudzozemskými justičnými orgánmi, a tým aj rýchlosti vyšetrenia celej trestnej činnosti, ktorej sa obvinený mal dopustiť, v plnej miere opodstatnené.*“. Z doteraz zabezpečených dôkazov a skutočností z nich vyplývajúcich je daný „*dostatočne odôvodnený záver, že k náležitému objasneniu uvedenej trestnej činnosti môže výrazne prispieť práve spoločné konanie o všetkých skutkoch (čiastkových útokoch) tvoriacich jeden a ten istý trestný čin.*“. Tomuto postupu nebráni ani to, že sťažovateľ bol pôvodne vzatý do väzby iba pre jeden skutok (čiastkový útok), pričom pre ďalšie skutky (čiastkové útoky) mu bolo vznesené obvinenie neskôr.

24. Krajský súd sa nestotožnil s námietkou sťažovateľa o existencii zbytočných priesťahov vo vyšetrovaní. Podľa krajského súdu nemožno usudzovať, že „*doba, ktorá uplynula od vzatia obvineného do väzby je neúmeraná vecnej i formálnej obtiažnosti veci*“, s tým, že postup OČTK

nemožno hodnotiť ako zdĺhavý. Poukázal na dokazovanie vykonané OČTK v Humennom spojené s potrebou prekladu jednotlivých písomností do arabského jazyka (výsluchy obvinených, ich vzájomná konfrontácia, výsluchy svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], postupné pribratie znalcov na účely vypracovania znaleckých posudkov spojené s potrebou vyčkať na výsledky znaleckého skúmania, žiadosti na poskytnutie požadovaných informácií z jednotlivých peňažných ústavov, vykonanie analýz kamerových záznamov a údajov získaných na základe znaleckého skúmania mobilných a iných zariadení zaistených u obvinených). Na priebeh dokazovania malo vplyv aj to, že spoluobvinený [REDACTED] sa v určitom období nachádzal v cudzine, a tiež podávanie opravných prostriedkov obvineným [REDACTED] a jeho obhajcom (napr. aj proti uzneseniu o pribratí znalca), podávanie návrhov na preskúmanie postupu vyšetrovateľa a námietky zaujatosti proti OČTK, „čo je síce imanentnou súčasťou realizácie práv obvineného, nepochybne to však z časového hľadiska muselo mať dopad (do určitej a z hľadiska plynulosti konania akceptovateľnej miery) na postup pri plánovaní a realizácii vyšetrovacích úkonov.“. Nešlo však o taký postup OČTK, ktorý by bol nezlučiteľný s požiadavkou na urýchlené a prednostné vybavovanie väzobných vecí.

25. Plynulo a urýchlene postupovali aj OČTK v Bratislave od začatia trestného stíhania (dva výsluchy sťažovateľa, výsluchy obvinených [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], rekognícia obvineným [REDACTED], pribratie znalcov, zabezpečenie správ do vyšetrovacieho spisu vrátane správ policajných orgánov z cudziny a vykonanie ďalších úkonov).

26. Podľa krajského súdu trestné stíhanie nebolo možné skončiť vzhľadom na obsahovú, vecnú a formálnu zložitost' veci, čím je splnená ďalšia z podmienok pre rozhodnutie o predĺžení lehoty väzby podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku. Krajský súd poukázal na rozsah trestnej činnosti (stíhanie sťažovateľa pre štyri skutky, ďalších osem obvinených vo veci, dvaja obvinení vo výkone väzby v Rakúsku), z ktorého je zrejma potreba rozsiahleho dokazovania presahujúca základnú lehotu trvania väzby. Z vyšetrovacieho spisu vyplýva potreba výsluchov obvinených, ktorí sú v cudzine a potreba zabezpečenia listinných dôkazných prostriedkov zo spisov vzťahujúcich sa na trestné konania v cudzine, a to na základe jednotlivých európskych vyšetrovacích príkazov. Je potrebné opätovne vypočúť niektorých obvinených (na účely zachovania ich práva na obhajobu) a tiež tých svedkov, ktorí boli vo veci vypočutí v štádiu konania po začatí trestného stíhania pred vznesením obvinenia. Napokon je potrebné dokončiť aj znalecké dokazovanie znalcom a vykonať prípadne aj iné úkony, ktorých nevyhnutnosť vyplynie z tohto dokazovania. Na časovú a formálnu náročnosť má relevantný vplyv aj právny styk s cudzinou a rešpektovanie práva obvineného na tlmočenie a preklad jednotlivých rozhodnutí do arabského jazyka. Prepustením sťažovateľa by aj vzhľadom na uvedené okolnosti mohlo dôjsť k zmareniu alebo podstatnému sťaženiu dosiahnutia účelu trestného konania. Krajský súd takto dospel k záveru, že boli splnené podmienky na predĺženie väzby, pričom predĺženú lehotu väzby možno považovať za primeranú rozsahu a zložitosti dokazovania, ktoré je potrebné v danej veci ešte vykonať.

27. Krajský súd akceptoval právny záver okresného súdu o nemožnosti nahradiť väzbu miernejšími prostriedkami, „keďže substitúcia väzby s poukazom na okolnosti prípadu a osobu obvineného sa javí v danej veci aj v tomto štádiu konania ako celkom nedostatočná... V danej veci osoba obvineného v spojitosti s charakterom prejednávaneho prípadu znemožňuje nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, nakoľko tento inštitút nedokáže zatiaľ účinne

eliminovať hrozbu z vyhýbania sa trestnému stíhaniu, ani z páchania trestnej činnosti zo strany obvineného.“. Riziko z úteku a z pokračovania v rovnakej alebo obdobnej trestnej činnosti nemožno v prípade sťažovateľa minimalizovať na akceptovateľnú úroveň ani technickým zariadením určeným na monitorovanie pohybu. Ani uvedený technický prostriedok by nebol v dostatočnej miere spôsobilý zabrániť sťažovateľovi predovšetkým v konaní predpokladanom v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a to vzhľadom na povahu stíhanej trestnej činnosti a okolnosti jej páchania, „z ktorých možno usudzovať na to, že obvinený by mal aj za prípadnej pomoci iných osôb na také konanie vytvorené také vhodné podmienky, pre ktoré by aj uvedené technické zariadenie nemuselo splniť svoj účel.“. Písomný sľub nebol súčasťou sťažnosti a nebol predložený ani okresnému súdu, preto absentoval zákonný podklad pre rozhodovanie o nahradení väzby písomným sľubom.

28. Krajský súd nezistil porušenie práva sťažovateľa na obhajobu v súvislosti s námietkou, že mu pred výsluchom nebol doručený preklad návrhu prokurátora. Takýto návrh nie je podľa § 28 ods. 4 Trestného poriadku písomnosťou, ktorú je potrebné obvinenému obligatórne prekladať. Z tohto hľadiska postačuje, aby bol obvinenému takýto návrh pred jeho faktickým výsluchom pretlmočený tak, ako aj v prípade sťažovateľa pri jeho výsluchu 29. októbra 2021 (s. 4 zápisnice o výsluchu sťažovateľa), „pričom z obsahu tejto zápisnice nevyplýva, že by obvinenému tento návrh nebol pretlmočený v rozsahu zodpovedajúcom jeho podstatnému obsahu a túto skutočnosť obvinený pri výsluchu ani nijakým spôsobom nenamietal a dokonca ani osobne nežiadal, aby mu bol tento návrh písomne preložený (§ 28 ods. 5 Tr. por.)“. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľovo právo na spravodlivý proces porušené nebolo. Pokiaľ ide o námietku nedoručenia návrhu prokurátora obhajcovi sťažovateľa, zo súdneho spisu krajský súd zistil, že ešte 21. októbra 2021 bol tento návrh obhajcovi doručený prostredníctvom elektronickej pošty, čo je zdokumentované na č. 1. 30 súdnej časti spisu: „Ak si obhajca nekontroluje svoju e-mailovú poštovú schránku, ide to výlučne a len na jeho vrub a zodpovednosť. Vzhľadom na povahu úkonu (výsluch obvineného v súvislosti s rozhodovaním o väzbe) nie je potrebné mať doručenie návrhu obhajcovi zdokladované poštovou doručenkou, pokiaľ je možné takýto návrh doručiť aj iným vhodným spôsobom.“ Relevantné je aj to, že návrh prokurátora bol obhajcovi doručený aj pred samotným výsluchom sťažovateľa a okresným súdom mu bol poskytnutý dostatočný časový priestor na oboznámenie sa s jeho obsahom. Prítomný obhajca takto poskytnutý časový priestor pri výsluchu sťažovateľa nenamietal a z obsahu zápisnice nevyplýva ani to, že by mu bolo akokoľvek bránené v porade so sťažovateľom, ak by bol o to požiadal ktorýkoľvek z nich. Sťažovateľ s obhajcom tak mali zabezpečenú možnosť realizovať právo na obhajobu, preto nemožno konštatovať porušenie tohto práva, ako ani porušenie princípu rovnosti strán a rovnosti zbraní.

29. K námietke týkajúcej sa návštev sťažovateľa zo strany OČTK krajský súd uviedol, že s týmito námietkami sa vysporiadal Krajský súd v Prešove v uznesení č. k. 10 Tpo 40/2021 z 28. septembra 2021. Krajský súd uviedol, že nie je zrejmé, ako tieto návštevy mali ovplyvniť jeho trestné stíhanie a zákonnosť dosiaľ získaných dôkazov. Ponuka obvinenému na spoluprácu s OČTK, prípadne ponuka na dohodu o vine a treste s možnosťou poradiť sa s obhajcom nie je spôsobilá ovplyvniť zákonnosť trestného stíhania a dôkazov. Z odôvodnenia uznesenia Okresnej prokuratúry Humenné z 24. augusta 2021 vyplýva, že práve sťažovateľ požiadal o možnosť spolupráce s OČTK „s tým, že by vedel poskytnúť informácie, na základe ktorých by bolo možné odhaliť a trestne stíhať oveľa väčší počet osôb podieľajúcich sa na páchaní trestných činov prevádzačstva a to v medzinárodnom

meradle.“. S uvedeným korešponduje aj výpoveď sťažovateľa pred sudcom pre prípravné konanie pri rozhodovaní o návrhu prokurátora na vzatie do väzby, pri ktorom sa sťažovateľ priznal k trestnej činnosti kladenej mu za vinu (vo veci prvého obvinenia). Viaceré tvrdenia sťažovateľa nemajú ani žiaden rozumný základ (aby o obsahu týchto rozhovorov nebol informovaný obhajca), pričom tieto námietky majú zjavne za cieľ v zásade akokoľvek spochybníť postup OČTK v jeho trestnej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

30. Proti napadnutým uzneseniam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a porušenie svojich práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru a podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu. Sťažovateľ namieta, že neboli dané dôvody preventívnej a útekovvej väzby, okresný súd a krajský súd napadnuté uznesenia nedostatočne odôvodnili. Krajský súd nesprávne posúdil dôvody preventívnej a útekovvej väzby vzhľadom na plynutie času a tzv. teóriu zosilnených dôvodov väzby. Nenapravil pochybenie okresného súdu a priklonil sa ku skorším rozhodnutiam o väzbe sťažovateľa (uzneseniam Okresného súdu Humenné a Krajského súdu v Prešove). Podľa sťažovateľa boli naplnené podmienky pre nahradenie väzby miernejšími prostriedkami. O návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa podľa sťažovateľa nerozhodlo bez zbytočných prietahov a s urýchlením.

31. Sťažovateľ v prvom rade poukazuje na to, že o zákonnosti jeho väzby (na základe návrhu prokurátora) sa dohromady rozhodovalo „*až neuveriteľných 50 dní*“, čo je v rozpore s judikatúrou ESĽP. Návrh prokurátora na zmenu dôvodov väzby a na predĺženie lehoty väzby z 18. októbra 2021 bol okresnému súdu doručený 19. októbra 2021, pričom okresný súd rozhodol uznesením z 29. októbra 2021. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť zo 4. novembra 2021 (dvakrát doplnenú), o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením 18. novembra 2021. Uznesenie krajského súdu bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 7. decembra 2021, „*a preto celková lehota rozhodovania o predĺžení lehoty väzby sťažovateľa trvala od 19. 10. 2021 do 07. 12. 2021, teda 50 dní*.“.

32. Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na obhajobu na tom základe, že mu nebol doručený preklad návrhu prokurátora, teda nemal možnosť sa s ním oboznámiť v jazyku, ktorému rozumie (angličtina, arabčina), a nemal možnosť poradiť sa s obhajcom. Okresný súd mal zabezpečiť písomný preklad návrhu a až tak vypočuť sťažovateľa. Čiastočné tlmočenie obsahu návrhu pri výsluchu nie je dostatočné pre zachovanie práva na obhajobu. Právo podľa § 2 ods. 20 Trestného poriadku, čl. 47 ods. 4 ústavy, čl. 37 ods. 4 listiny a podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru garantuje právo na tlmočníka, ako aj prekladateľa.

33. Okresný súd návrh prokurátora doručil (poštou) obhajcom sťažovateľa spolu s upovedomením o výsluchu sťažovateľa až večer 29. októbra 2021 o približne 16.30 h, „*teda 8 hodín po výsluchu... sťažovateľa a vydání uznesenia*...“. Výsluch sťažovateľa sa uskutočnil bez toho, aby okresný súd považoval za vykázané doručenie predmetných listín obhajcom sťažovateľa. Nepostačuje argument konajúcich súdov, že obhajca (██████████) si má čítať emaily, keď súdy nemajú v súdnom spise potvrdenie o doručení emailu a potvrdenie o prečítaní emailu. Druhému obhajcovi sťažovateľa (██████████) okresný súd upovedomenie a návrh prokurátora emailom ani nedoručil. Obhajca

sťažovateľa uviedol, že „*email súdu zjavne spadol do spamu.*“. Obdobne na zhojenie uvedenej vady nepostačuje to, že sudca pre prípravné konanie zmenil 29. októbra 2021 poradie výsluchu obvinených a poskytol tak obhajcovi ( ) možnosť prečítať si návrh prokurátora v pojednávacej miestnosti.

34. V tomto kontexte sťažovateľ poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 108/06, podľa ktorého ak pred rozhodnutím súdu o návrhu na predĺženie lehoty väzby sťažovateľa nemajú k dispozícii tento návrh sťažovateľ a ani jeho obhajca a nemajú teda ani možnosť sa k nemu vyjadriť, ide o zjavné porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy. Aspektom rozhodovania o väzbe je princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosť konania.

35. Väzobné trestné stíhanie sťažovateľa ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvá už 8 mesiacov, teda viac ako základná lehota väzby podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku, pričom nie sú naplnené materiálne a formálne predpoklady na ponechanie sťažovateľa vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

36. Konajúce súdy nezohľadnili všetky okolnosti veci (sociálne zázemie sťažovateľa na Slovensku, jeho 2 maloleté deti, povolenie na pobyt na území Slovenskej republiky). Sťažovateľ má stále a stabilné sociálne prostredie, ktoré nemá v úmysle opustiť. V prípade prepustenia z väzby je ochotný odovzdať cestovný pas a strpieť akékoľvek iné obmedzenia a povinnosti.

37. Konajúce súdy odignorovali opakované porušenie práva sťažovateľa na obhajobu spôsobené „*neoprávnenými a nezákonnými*“ návštevami OČTK vo výkone väzby bez prítomnosti obhajcu v snahe získať od sťažovateľa priznanie a uzavrieť dohodu.

38. Konajúce súdy odôvodnili svoje uznesenia nekonzistentne, nekonkrétne a špekulatívne, ako aj skutočnosťami, ktoré nemajú súvis so skutkami, ktoré sa sťažovateľovi kladú za vinu. Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je potrebné odôvodniť konkrétnymi skutkovými okolnosťami, čo sa v prípade sťažovateľa neudialo.

39. Sťažovateľ poukazuje na § 209 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého vyšetrovanie obzvlášť závažných zločinov je potrebné skončiť do šiestich mesiacov od vznesenia obvinenia; v ostatných prípadoch do štyroch mesiacov. V trestnej veci sťažovateľa nejde o obzvlášť závažný zločin, vyšetrovanie malo byť preto skončené už po štyroch mesiacoch. Vyšetrovanie týkajúce sa prvého obvinenia malo byť skončené do 21. augusta 2021 a vyšetrovanie týkajúce sa druhého obvinenia do 21. októbra 2021. Spojenie vecí s obvinením z 3. septembra 2021 považuje sťažovateľ za účelové, keďže takto možno predlžovať vyšetrovanie až do 3. januára 2022, pritom „*je zjavné, že ani táto lehota nebude... dodržaná...*“.

40. Predĺženie lehoty väzby považuje sťažovateľ za ústavne neakceptovateľné, keďže prokurátor v návrhu neuviedol konkrétne dôvody na predĺženie lehoty väzby a na rozšírenie dôvodov väzby aj na ďalšie čiastkové útoky. Z § 76 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že návrhu prokurátora možno vyhovieť, ak je preukázaná obťažnosť veci alebo na iné závažné dôvody, pre ktoré nebolo možné ukončiť trestné stíhanie. Prokurátor uviedol len, že bude potrebné vypočuť ďalšie osoby na základe európskeho vyšetrovacieho príkazu. Sudca však neskúmal, či sa v danej veci postupuje s primeranou starostlivosťou pri vykonávaní úkonov vo vzťahu k väzobne stíhaným obvineným. Odkaz na závažnosť skutku a očakávaný postih nemožno akceptovať pre zjavný rozpor s prezumpciou nevinu.

41. Konania, ktoré boli spojené na spoločné konanie uznesením zo 4. októbra 2021, boli začaté 21. apríla 2021 (prvé obvinenie), 21. júna 2021 (druhé obvinenie) a 3. septembra 2021 (tretie obvinenie). Konajúce súdy nijako neobjasnili, prečo vyšetrovacie úkony nebolo možné vykonať v základnej lehote väzby a či ich nemožno vykonať pri stíhaní sťažovateľa na slobode. Sťažovateľ tvrdí, že vyšetrovanie je vedené nesústredene a so zbytočnými prietahmi, spojenie vecí je len účelové, aby prokurátor mohol odôvodniť potrebu vykonania ďalších úkonov. Všetky tri uznesenia o vznesení obvinenia boli vydané bez dostatočného dôkazného podkladu a sťažovateľ ich považuje za nezákonné.

42. O zdĺhavosti vyšetrovania svedčí aj to, že sťažovateľovi boli zaistené finančné prostriedky, ktoré žiadal vrátiť podaním zo 17. augusta 2021. Žiadosti sťažovateľa nebolo vyhovené, sťažnosť bola zamietnutá uznesením zo 4. októbra 2021 z dôvodu potreby preverenia skutočností a doplnenia dokazovania, pričom už vyše dva mesiace OČTK nevykonali žiaden relevantný úkon.

43. Konajúce súdy nezohľadnili faktor plynutia času a tzv. teóriu zosilnených dôvodov. Tvrdenie, že dôvody väzby u sťažovateľa sa posilnili, nie je odôvodnené relevantným odkazom na výsledky dokazovania. V prípade sťažovateľa nebolo preukázané dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov. Konajúce súdy založili dôvody preventívnej väzby len na podozrení zo spáchania trestného činu, ktorý je sťažovateľovi kladený za vinu, a tiež na povahe tohto trestného činu, z ktorého zároveň odvodzujú závery o charaktere sťažovateľa (tzv. argument kruhom), čo je neprípustné odôvodnenie väzby. Relevantné je, že sťažovateľ nebol nikdy predtým trestne stíhaný a ani odsúdený a má dostatočný príjem (majetok), preto úvaha, že si živobytie musí zabezpečovať páchaním trestnej činnosti, je špekulatívna a nepodložená.

44. Pôvod zaistených peňažných prostriedkov OČTK nepreukázali, preto odkaz, že pochádzajú z trestnej činnosti, pri odôvodňovaní preventívnej väzby neobstojí. Sťažovateľ uvádzal, že peňažné prostriedky pochádzajú od jeho rodiny z Egypta, čo konajúce súdy nijako nezohľadnili. Obdobne neobstojí odkaz na skutočnosť, že sa jeho motorové vozidlo v určitých dňoch pohybovalo na trase Bratislava – Košice. Táto skutočnosť nemá k dôvodom väzby žiadnu relevanciu. Nemožno akceptovať ani odkaz na stíhanie sťažovateľa týkajúce sa ďalších čiastkových útokov.

45. Pri odôvodňovaní útekovej väzby nemôže obstať odkaz konajúcich súdov na egyptské štátne občianstvo sťažovateľa a jeho trvalý pobyt v Egypte. V rozhodnutí vo veci Sulaoja proti Estónsku ESLP uviedol, že neexistencia fixného pobytu v krajine nemôže byť sama osebe dôvodom na útekovú väzbu.

46. Podľa sťažovateľa nie sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku aj vzhľadom na to, že sťažovateľ dlhodobo žije na území Slovenskej republiky, má povolenie na pobyt, má (bývalú) manželku, s ktorou má dve maloleté deti (1,4-ročný syn a 2,8-ročný syn), o ktoré sa chce starať, pričom útekou alebo skrývaním by o takúto možnosť prišiel. Pokiaľ ide o nebezpečenstvo pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľ poukazuje na to, že disponuje majetkom, ktorý zdedil, má zamestnanie a pred vzatím do väzby stále pracoval (stevard, taxikár, ██████████), zamýšľa sa oženiť so svojou priateľkou. Konajúce súdy tieto okolnosti vo svojich rozhodnutiach nezohľadnili.

47. Sťažovateľ sa tiež domnieva, že v jeho veci bolo možné účel väzby dosiahnuť miernejšími prostriedkami – napr. dohľadom probačného a mediačného úradníka spojeným s kontrolou

prostredníctvom technického zariadenia na sledovanie pohybu (tzv. elektronický náramok), písomným sľubom priateľky sťažovateľa a uložením primeraných povinností a obmedzení.

48. Sťažovateľ ďalej uvádza, že konajúce súdy odignorovali jeho námietku porušenia práva na obhajobu v súvislosti s návštevami operatívneho pracovníka a vyšetrovateľa bez prítomnosti obhajcu sťažovateľa v Ústave na výkon väzby Košice. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti obsiahlo vymedzil celý skutkový priebeh predmetných návštev, z ktorých vyvodzuje pochybnosti o nezaujatosti prokurátora vykonávajúceho dozor nad zákonnosťou v jeho trestnej veci a príslušného vyšetrovateľa.

49. Sťažovateľ argumentuje, že tieto aktivity vyšetrovateľa sledovali uzavretie dohody, priznanie sťažovateľa a usvedčenie všetkých spoluobvinených v oboch trestných veciach a následné získanie statusu chráneného svedka. Bezprostredne po týchto návštevách vyšetrovateľa bol sťažovateľ veľmi rozrušený, nervózny, plakal a prežíval stavy bezmocnosti. Sťažovateľ podal žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora a podal tiež námietku zaujatosti proti nim.

50. Krajský súd sa bližšie námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva na obhajobu nezaoberal aj s poukazom na to, že o námietkach zaujatosti bolo rozhodnuté. Napadnuté uznesenie krajského súdu je svojvoľné, keďže neposkytlo odpovede na rozhodujúce námietky sťažovateľa. Sťažovateľ priložil k ústavnej sťažnosti aj úradný preklad opisu skutkového stavu týchto návštev orgánov činných v trestnom konaní vo väzbe pre spresnenie skutkového stavu v podobe rukopisu sťažovateľa.

51. V súvislosti s návštevami vyšetrovateľa v ústave na výkon väzby sťažovateľ poukazuje na rozhodnutie ESLP vo veci Akbay a ostatní proti Nemecku z 15. 10. 2020. V predmetnej veci ESLP formuloval vecný a procesný test k zisteniu policajnej provokácie, pričom pomerne striktnie odmietol, aby bolo možné uznať obvineného za vinného zo spáchania trestného činu, ktorý bol políciou vyprovokovaný. Ďalej ESLP stanovil povinnosť vylúčiť dôkazy získané policajnou provokáciou z trestného konania, a to aj dôkazy, ktoré na takéto neprípustné dôkazy nadväzujú, uplatniac doktrínu plodov z otráveného stromu. V tomto rozhodnutí ESLP vychádzal z právnych záverov vyslovených v predchádzajúcom rozhodnutí Furcht proti Nemecku z 23. 10. 2014.

52. Ak teda došlo k policajnej provokácii, je nevyhnutné zo skupiny dôkazných prostriedkov vylúčiť akékoľvek dôkazy získané v dôsledku policajného podnecovania, a to aj vrátane priznania obvineného, ak existuje úzka súvislosť medzi priznaním obvineného a policajnou provokáciou. V takomto prípade priznanie obvineného nemôže napraviť účinky policajnej provokácie.

53. V rámci vecného testu ESLP urobil záver, že k policajnej provokácii dochádza vtedy, keď sa orgány činné v trestnom konaní pasívne neobmedzujú na vyšetrovanie trestnej činnosti, ale svojím vplyvom na podozrivého (obvineného) tohto podnecujú k spáchaniu trestného činu, ktorý by inak nebol spáchaný, tak, aby bolo možné získať dôkazy a začať trestné stíhanie (vzniesť obvinenie). V rámci procesného testu sa zisťuje, či vnútroštátne súdy realizovali nevyhnutné kroky na odhalenie relevantných okolností vo vzťahu k namietanému podnecovaniu, resp. aké závery vyvodili pri zistení policajnej provokácie.

54. Sťažovateľa viackrát navštívil vyšetrovateľ a bez prítomnosti obhajcu ho podnecoval k tomu, aby sa priznal alebo prezradil informácie týkajúce sa trestného konania. Zo strany vyšetrovateľa išlo

teda o podnecovanie k sebaobviňovaniu. Dôkazná núdza bola zrejme dôvodom na tieto nelegálne postupy.

55. Námietky sťažovateľa týkajúce sa nezákonnosti väzby a neexistencie zákonného podkladu pre vznesenie obvinenia sú námietskami, ktoré majú rozhodujúci význam pre trestnú vec sťažovateľa. Napriek uvedenému konajúce súdy neposkytli relevantnú odpoveď na tieto rozhodujúce námietky v napadnutých uzneseniach.

56. Vzhľadom na mimoriadne intenzívny zásah do práv sťažovateľa napadnutými uzneseniami je podľa sťažovateľa naplnená hypotéza právnej normy v § 56 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia „*za nehmotnú ujmu v podobe intenzívneho duševného ale aj fyzického utrpenia, ktoré je nevyhnutne spojené s tak zásadným zásahom do osobnej slobody sťažovateľa.*“.

57. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ rozsiahlo argumentuje judikatúrou ESLP, ústavného súdu, Ústavného súdu Českej republiky a tiež všeobecných súdov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

58. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na osobnú slobodu [čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru a čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu] napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu a postupom týchto súdov, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých uznesení. Sťažovateľ namieta svojvoľné právne závery konajúcich súdov a nedostatočné odôvodnenie napadnutých uznesení, keďže konajúce súdy sa nevysporiadali s rozhodujúcimi námietskami sťažovateľa. V napadnutých uzneseniach nie je dostatočne odôvodnená nemožnosť nahradenia väzby miernejšími prostriedkami. Rozhodnutie o väzbe bolo založené aj na dôkazoch získaných policajným navádzaním. Bola porušená aj zásada kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní v súvislosti s nepreložením návrhu prokurátora do jazyka, ktorému sťažovateľ rozumie, a doručením tohto návrhu obhajcom sťažovateľa až po jeho výsluchu. Sťažovateľ namieta, že o návrhu prokurátora nebolo rozhodnuté urýchlene.

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru a podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

59. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

60. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť podľa Trestného poriadku. Krajský súd námietky sťažovateľa vecne preskúmal a rozhodol napadnutým uznesením z 18. novembra 2021. Uplatnenie právomoci krajského súdu takto vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať opodstatnenosť námietok sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu (okrem námietky, že okresný súd nerozhodol o návrhu prokurátora s urýchlením a v primeranej lehote, pozn.).

61. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

III.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru a podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

62. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

63. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05) vyplýva, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania. V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 227/03, III. ÚS 34/07, IV. ÚS 181/07, IV. ÚS 333/08, III. ÚS 54/2017, IV. ÚS 263/2018). Na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby) skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04, IV. ÚS 181/07).

64. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti za väzbu a proti nej vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

65. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup či správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu o ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne prispôsobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03). Právomocou ústavného súdu je preskúmať zlučiteľnosť konkrétneho rozhodnutia väzobného súdu, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody (v tomto prípade ponechaný vo väzbe, pozn.), s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

66. Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 dohovoru sa nevzťahuje na konanie o rozhodovaní o väzbe, procesné záruky tu uvedené nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru, no určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 dohovoru (II. ÚS 108/08, II. ÚS 266/2013, II. ÚS 175/2017).

67. Pri skúmaní ústavnej udržateľnosti právnych záverov krajského súdu v napadnutom uznesení sa ústavný súd v potrebnom rozsahu tiež oboznámil s napadnutým uznesením okresného súdu, vychádzajúc z princípu jednoty odôvodnení prvostupňových rozhodnutí a rozhodnutí súdov v sťažnostnom (opravnom) konaní.

68. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu predstavuje podľa ústavného súdu dostatočný základ pre jeho výrok, ktorým vyhovel návrhu prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby a na predĺženie lehoty väzby (a zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu). Krajský súd v spojení s okresným súdom primeraným, logickým, zrozumiteľným a vyčerpávajúcim spôsobom sťažovateľovi objasnil, prečo bola jeho sťažnosť zamietnutá a prečo bolo potrebné vyhovieť návrhu prokurátora, preto napadnuté uznesenie nie je zjavne neodôvodnené. Právne závery krajského súdu a okresného súdu nemožno považovať za arbitrárne, t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone, resp. popierali by podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Trestného poriadku. Krajský súd sa v napadnutom uznesení vysporiadal s jednotlivými sťažnostnými námietkami sťažovateľa a poskytol zrozumiteľnú, konzistentnú a vyčerpávajúcu odpoveď (reakciu) na tieto námietky.

69. Z odôvodnenia napadnutých uznesení vyplýva, z akých dôkazov konajúce (väzobné) súdy odvodili záver o naplnení materiálnych dôvodov väzby a taktiež pretrvávajúcu existenciu dôvodov preventívnej a útekovvej väzby. Z uvedeného odôvodnenia vyplýva pluralita dôkazných prostriedkov (výsluchy svedkov, spoluobvinených, kamerové záznamy, záznamy NDS o pohybe motorových vozidiel, znalecké dokazovanie, výsledky domovej prehliadky u sťažovateľa a pod.), pričom konajúce súdy objasnili vzájomnú nadväznosť týchto dôkazných prostriedkov. Ústavný súd považuje za nadbytočné opakovať tieto dôvody, pričom odkazuje na súhrn odôvodnení týchto uznesení vymedzený v tomto uznesení (bod I tohto uznesenia), prípadne na samotné napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti vyjadruje jeho principiálny, značne všeobecný a paušálny nesúhlas s právnymi závermi konajúcich

súdov, avšak bez uvedenia takých konkrétnych skutočností, ktoré by relevantným spôsobom spochybnili ústavnú udržateľnosť týchto právnych záverov.

70. Neobstoja ani námietky sťažovateľa o porušení práva na obhajobu v dôsledku nedoručenia návrhu prokurátora obhajcom, resp. jeho nepreloženia do jazyka, ktorému sťažovateľ rozumie. Ústavný súd akceptuje právne závery osobitne krajského súdu v tomto smere a bez ďalšieho na ne odkazuje (bod 28 tohto odôvodnenia). Uvedená právna argumentácia krajského súdu nepochybne vyjadruje materiálny prístup k ochrane zákonnosti a materiálny prístup k uplatňovaniu (realizácii) procesných práv obvineného. Ústavný súd tiež dospel k záveru, že sťažovateľ mal dostatočnú možnosť reálne sa oboznámiť s obsahom návrhu prokurátora a dostatočný priestor k tomuto návrhu zaujať stanovisko (za prítomnosti obhajcu). Zvolený procesný postup (ústne pretlmočenie obsahu návrhu) predstavuje ústavne akceptovateľný kompromis medzi potrebou urýchleného postupu pri prejednávaní väzobných vecí (ktorého sa dovoľáva aj sťažovateľ v ústavnej sťažnosti) a rešpektovaní princípu rovnosti strán, kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbraní. Pokiaľ ide o otázku elektronického doručovania návrhu prokurátora obhajcovi, samotný obhajca uznáva, že toto podanie mu bolo doručené, hoci mu správa mohla „spadnúť do spamu“. Je nevyhnutné vychádzať z konceptu zodpovednosti vlastníka emailovej schránky za oboznámenie sa so správami doručenými do jeho schránky, a to aj so správami, ktoré mohli byť doručené do priečinka nevyžiadanej pošty (tzv. spamu). Nedoručenie správy do schránky adresáta pri elektronickej komunikácii (emailom) je spravidla hlásené odosielateľovi. Sťažovateľ existenciu takejto skutočnosti ani netvrdí a ani nepreukazuje. Z tohto hľadiska trvať na potvrdení o doručení a na potvrdení o prečítaní správy je nadbytočné a neadekvátne. Je taktiež relevantné, že obhajca bol prítomný pri výsluchu sťažovateľa a okresný súd poskytol obhajcovi dodatočný priestor (zmenou poradia výsluchov) na oboznámenie sa s obsahom návrhu prokurátora. Na rozdiel od sťažovateľa ústavný súd takýto procesný postup považuje za ústavne akceptovateľný.

71. Sťažovateľove námietky neboli v súhrne spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K námietke o nerozhodnutí okresného súdu a krajského súdu o návrhu prokurátora s urýchlením a v primeranej lehote:

72. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti formuluje aj námietku porušenia požiadavky urýchlenosti rozhodovania väzobných vecí, ktorá smeruje proti rozhodovaniu okresného súdu, ako aj proti rozhodovaniu krajského súdu ako sťažnostného (druhostupňového) súdu.

73. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky aj na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, ktorého predmetom je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru, uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla

zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03, III. ÚS 636/2017, II. ÚS 127/2020, II. ÚS 31/2021). Uvedené právne závery možno primerane aplikovať aj na rozhodovanie o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby, keďže ide o rozhodovanie všeobecných súdov o väzbe, miera právnej neistoty a miera právneho záujmu obvineného je aj v týchto konaniach porovnateľná s konaniami o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

74. Vychádzajúc zo skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti, ústavný súd zistil, že návrh prokurátora z 18. októbra 2021 bol okresnému súdu doručený 19. októbra 2021. Okresný súd o návrhu prokurátora rozhodol 29. októbra 2021, t. j. po uplynutí 10 dní od jeho doručenia. Proti uzneseniu okresného súdu zahlásil sťažovateľ hneď po jeho vyhlásení do zápisnice sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil podaním zo 4. novembra 2021 (doplnenú podaniami z 10. novembra 2021 a 18. novembra 2021). Krajský súd o sťažnosti rozhodol 18. novembra 2021, t. j. po uplynutí 14 dní od vyhotovenia písomného odôvodnenia sťažnosti (bez ohľadu na jej ďalšie doplnenia).

75. V zmysle citovanej judikatúry je doba nepresahujúca na jednom stupni konania lehotu jedného kalendárneho mesiaca z hľadiska záruk poskytovaných v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru štandardne akceptovateľná. Ako z chronológie vymedzenej v predchádzajúcom bode tohto uznesenia vyplýva, v aktuálne prerokúvanej veci sťažovateľa skutočná dĺžka prvostupňového väzobného a tiež druhostupňového väzobného konania odporúčanú lehotu jedného mesiaca nepresiahla, možno teda konštatovať, že konajúce súdy rozhodli v primeranej lehote.

76. Vo vymedzenej časti preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

77. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu